

DÜŠEVNI LIST

Naš Dom
G. Zver Joško, knjižničar Črenšovci

Mesečne verske novine.

Vu iméni prókmurske evang. šinjorije reditel
i vódvánik: FLISAR JÁNOŠ, Murska Sobota.
Rekopisi se moraje v Puconca pošilati.
Ček računa št. 13,588; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvéntvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numera 2 din.
Izhaja ednók na mēsec.
Naprejplačilo gorivzeme vsáki ev. dühovnik i vučitel.

Spoznaj samoga sebé.

HÁRI LIPÓT ev. dühovnik.

Kak tó, jeli túdi na tó trbē nikákoga prositi, naj spozna samoga sebé? Tak je, ár ljudjē samoga sebé ne poznajo. Bole poznajo svojega sōseda, svojega bližnjega, kak samoga sebé. V morski globočinaj nega telko skrivnosti, kak pa v človeči srcaj, leži spoznamo brezkončno dalečino zvézdnate nébe, kak pa svoje človeče düše skrovno gōščo.

Pa je tó preveč vážno i znamenito v našem zemelskom živlénji, naj vsáki človek sam sebé sküsi, naj samoga sebé spozna.

Tisti človek, ki je samoga sebé spozno, žé z drúgimi očmi gléda na sébe. Več se nema vôle hválit i svojimi délam i, več ne bode gizdávno hodo i drúge lüdi pa od sébe za menjevredne držo, ár občüti v sebi, da on samo edno pravico má: poníznomi biti. Či bi vsáki gizdáv i, nevoščéni, hüdōben človek ednók z odpréti mi očmi v sébe pogledno i vido bi, kakše misli, falinge i bini tam kralūjejo, tak bi se vküperpotrla vsáka njihova gizdost i hüdōba.

Tisti človek, ki je spozno samoga sebé, on túdi z drúgim poglédom gléda na svoje bližnje, na svoje brate i sestre. Do etigamao je samo v svoji bližnji isko vsáko falingo, zdá pa vsigdár bole i bole sam sebé posadí na stolico obtožencov.

Do etigamao je vse lüdi za lagve i hüde držo, z šterimi je nikak nē mogōče vküper živet i, zdá pa previdi, da je nájvečkrat v njem samom bila nájvékša hiba. Do etigamao je tak hitro obsōdo drúge lüdi, svoje bližnje, zdá je pa žé zmožen velikodüšno drúgim odpüstiti, ár občüti, previdi, da túdi on sam potrebüje odpüšćanje svoji bližnji.

Ki je samoga sebé spozno, on túdi z drúgimi očmi gléda na Bogá. On máli i slab postáne, Bōg pa pred njim veliki, zmožen i díčen zrasté. Do etigamao je vse dobrōte i dáre svojoj mōči i delavnosti hválo, zdá pa previdi, pripozna, da je vse tisto, ka je v njegovom živlénji lépo, dobro, vesélo bilō, boža milošća i lúbēzen. Zdá v njegovom srci poníznom i hválodávnanje zrasté. Več se ne vüpa sam v sebi, v svojoj mōči, več se ne drži za vsemogōčega, nego vse od Gospodnoga Bogá čáka, i za tē nájmenši dár se njemi zahváli.

Vidite, tak vážno, tak znamenito je spoznanje samoga sebé. Zátō človek naj sam sebé sküsi.

Túdi ti, brat i sestra, spoznaj samoga sebé! Ne čakaj dugo, nego ešće dnes!

Tak dugo je hüdo, dokač se nam naši grēhi kak makovo zrno vidijo, al i samo tē de nam bōgše, gda oni kak mlin-ski kamen postánejo.

Primož Trubar.

29. juniusa de 350 létnica smrti ednoga nájvékši sínôv slovenskoga národa. V vékši várašaj Slovénije ulice nosijo njegvo imé; v Ljubljáni pa eden lépi steber glási njegvo imé. Vse to je zvôněšnje znamenje toga, ka slovenski národ zná, kelko má njemi zahváliti. Ár on je stvôro slovensko knigo, on je bio prvi, ki je vüpo v maternom jeziki pisati — v onom vrěmeni, gda je slovenskoga jezika nišče nej držo spodobnoga zevčenoga pisanja. Trubar je pokázo, ka se dá tñdi v slovenskom jeziki pisati, i on je napravo to, ár je z národom ščeó gučati. Vsakšemi človeki, tñdi tomi nezevčenomi, preprostomi je ščeó prinesti radosten glás Kristušovoga evangelloma.

Záto či dnes katoličanski slovenski národ z zahválnostjov obstáne pred njegovim spóměnkem dičeč ga za oni veliki dár, šteroga je Trubar svojemí národí z slovenskov knigov i z slovenskim pismenim jezikom dao, te ete národ ne razmi že svojega vékoga siná. Náj je protireformácija ešče tak popolno preprávilá sád njegovoga reformátorskoga dela i naj bude edino, ka je do deněšnjega dněva ostalo od njega, slovenski pismeni jezik, Trubar je slovenskomi národí dosta, dosta vékši kinč dao, kak pa slovensko knigo. Slovenski jezik, slovenska kniga je njemi samo škér bila k ednomí vékšemi, zviše-

něsemi cili. Trubar je te ičisti, nepokvarjeni evangeliom Kristuša dao svojemí národí. Trubar je slovenski reformator bio, nej pa samo prvi, ki je v slovenskom jeziki piso.

Kak Luther, tak je tñdi on znao, ka de evangeliom samo tak najšo pot v vsakšo hišo, v vsakše srdcé, že de národ v svojem jeziki mogo čteti Božo rěč. V etom spoznanji i v spunitvi etoga spoznanja slobodno Trubara batrivno tá postávimo na Lutherovo strán. Ali nē samo tō, nego njegov cěli žitek, njegovo dñševno dozorěvanje, njegov razvoj v reformátora, vse to nam káže, ka njemi z vsov pravícov léko dámo imé slovenskoga Luther Mártona.

Primož Trubar se je 8. juniusa 1508 leta narodo na Raščici pri Turjaku. Njegov oča, mlinar i tesár, je pobožen katoličanec bio, veren sin svoje cerkve. Svojo vernost i lñbézen do svoje cerkvi je ednok s tem posvedočo, ka je edno kapelo na svoje stroške dao zmálati za preci velke pēneze. Sledi njemi je njegov sin vōči meto eto djánje i pravo je svojemí oči, ka bi bole včino, da bi za tiste pēneze štiri jñnce kñpo i je svojim siromaškím sōsedom darñvao, naj bi oni z njimi oráli i etak svojo deco hrñnili. Kak bogátí i pobožen človek je stári Trubar svojega siná za dñhovnika naměno vñnavčiti. Svojo zvestōbo do cerkve i do grofov je stári Trubar z žitkom mogo pláčati. Gda so se 1525. leta tñdi slovenski podložanci povzdignoli prōti

Krívda i pokōra.

Roman, písala : Kovatš Frida.

Poslovenčo : SILVANUS.

XXX.

Hedvig je z nepotrplivimi stopáji hodila gori-doli na železničkej postáji. Kak dugo de ešče čakála, dokeč cug pride, s šterim se njěni sin more pripelati i šteromi je nē možá pñstila prōti idti, nego sáma je šla.

Vlák je rogátajōč prišo i z ednoga okna je vesélo kivo eden mládi dečko. Za pár minut sledi sta se že vesélo obinōla sin i matí.

„Hvála Bōgi, Herbert, ka si pá ednok domá, meni je od koledí mao preveč dugi čas bio.“

„Vi ženske ste že tákše, ka se nepotrěbno žalostíte i premišlávate, kak more dñnok tak bidti, drága mamika? I papa?“

„On je nē prišo, ár obá nemreva z dōmi

idti, jas sem pa v nikšo formo nē štela domá ostáti.“

„Na ja, ženske májo prědnost. Moj dober papa, on vse ženskam dá pē vōli.“

„Kak ti je šlo na univerzi, 'de se papa lahko veselio?“

„Tō se pa zná, mama, nateško sem pa dñnok gizdáví, ka ne pridem s slabim náshajom domō.“

„Hvála Bōgi, ár z nikim moreš notridopri- nesti oči, ka si nē šteo farar bidti.“

„Nē, mama, vse, samo tō nē. Farar bidti, vedno samo na tom delati, naj te zgñblene ovcé nájde i je na dobro pōt pripela, tō hñdo z dobrim pláčati, tak dober i plemenití samo moj oča zná bidti. Človek je záto lahko pošteni i dober, lahko líbí Gospodnoga Bogá i ka je to glávno, verje vu njem, — ali farar bidti — mama, ne glédaj dñnok tak prestrašeno na mēne, moje misli so znáš tákše. Ti záto ne misli, ka je tvoje dobro včěnjé na zbožen grñnt spadnolo.“

svojim grofom i je on ne ščeó z njimi držati, so ga na edno drévo obesili. On se je bráno vsega novoga, njegov sin je pa zrásó za vodítela te „nove vere“. Na eto dúgo pôt je nikaj nej mogo z dômi vzéti s seboj; vse si je sam mogo spraviti, do vsakšega novoga spoznanja se je sam mogo preboriti. Njegov žitek nam predobro kaže, kak je prišo stopáj za stopájem do vsigdar novejši i névejši spoznanj i do vsikdar globšega razmevanja kršćanstva.

Leta 1521 je te trinajstletni Trubar prišo na šolo v Reki (Fiume), gde so kanoniki včili bodoče dühovnike, proti navadi onoga vremena, zvün latinskoga tüdi na slovenski jezik, naj bi zmožni bili slovenskoga predganja. Z Reke je prišo Trubar v Salzburg na kloštersko šolo. To je bilo ono hirešno mesto, s šteroga se je nigda razširilo kršćanstvo med Slovence. Mogoče je ete glás znamenitoga mesta vleklo Trubara v Salzburg, mogoče pa je, ka je zavolo turške nevarnosti, štera je ránč te grozila mestí, zapüsto Reko. Bár je v kloštersko šolo hodo, ali kak bodoči svetski dühovnik, je nej mogo notri prebivati, nego je vönej v váraší meo stanovánje i sam se je mogo za svoj živež skrbeti. Poleg návade onoga vrémna si je kak vñogi drügi dijaki tüdi on s popevanjem zaslužo svoj krüh. Samo ka je on nej od hiše do hiše hodo, kak Luther, nego pri meši je popevo v cerkevnom koruší. Lübezen do cerkevne pesmi je dale gnala

Trubara — v Beč, gde je vstopo v znamenito pevsko šolo pri cerkvi sv. Štefana.

V vsej tej šolaj si je Trubar nej mogo pridobiti vekšega bogoslovnoga znanja. Ali to je ránč nej bilo potrebno, vej je v onom vremeni od jezero dühovnikov samo eden šó na višešnje šolé i si spravo globšo zevčenost.

1527. leta se je preselo Trubar v Trst, koma ga je pozvo püšpek Bonomo, ki ga je v Beči spozno, v pevski koruš svoje cerkve. S tem se začnejo znamenita leta Trubarovoga dozorévania v slovenskoga reformátora. Do séga mao se je to včio i to je znao, ka so drügi dühovniki katholicanske cerkve znali, zdaj se je pa pod voditeljstvom Bonoma seznanó z novími mislámi humanizmuša. (Dale.)

Hima Šándor.

Velika žalost je doségnola Morávsko gmáno. 25. mája t. l. je njéni prvi dühovnik Hima Šándor na večén sén zápro oči svoje. Predrági ete dühovní pastér tam na morávskom brütivi, pod sencov lépoga drevja počivle že vezdaj, na onom mestí, na šterom stojéc je ednök posvečavao tisti cintor.

Nedovedno je prišla smrt njegová. Istina, ka njegoví lübezniiki več dugoga časa so glédali z žalostjom on beteg, šteri ga je nazájzadržavao

„Ja sinek, či te tak čüjem gučati, me stráh obide, ka je naše včenjé i vzgájanje nad teboj zaman biló, tó sva midva né zaslužila od tébe.“

„Né, drága mamika, jas moj ideál tüdi vu tom iščem, naj trpéčemi lüdstvi pomorem, ali na drügo formo, kak papa. I jas sem za farara niti ne pripraven, z mojím talentumom bi jas ni ednoga človeka srcé ne mogo zadobiti, ali z mojím znánjem, či Bóg tak šcé, vñógim reším žitek. Ti mama niti ne misliš, kak interesantno je že se za vráča včiti, kelko bole interesantno more bidti te vu praksi. Jas se trüdim i bom gvüšno doségnó, naj mojím roditelom na veseljé bodem.“

Navdüšeno je küšno te mladénc materí rokó.

„Hvála ti, sinek, za reči tvoje, štere so mi nazájdalé mér srcá, za koga volo sem résan že stráh méla. Ali pred očom ti je né potrebno povedati ete tvoje misli, ár mogóče, ka bi se jáko žalostio.“

Med tákšim zgučávanjem sta se pelala mati i sin na ednom lehkem kočüji próti dômi. Herbert je vesélo poglejüvo okóli po zeléni póljaj.

„O kak je dönok lépo vse domá, mama! Ja résan, mama, ka pa dela Rezika, rávno zdá vidím etam Ehrbacherov mlin?“

„Jas sem misliia, ka si ti pišeš žnjöv, zakaj me pitaš?“

„Edno pár kárt sem njé piso, ali Lichtege Hans se preveč interesira za njó i jas njemi mesto dam.“

„Že pá tákše reči, Herbert. Pové mi, so vsi dečki vu váraší tak lehkómiselní i od vsakše deklíne si tak zgučáivate? Moj sin, tó se mi ne vidi, Rezika je pune düše sköz i sköz poštena deklína i jas nebi bila rada, či bi ti, ali tvoji prijátelje od njé nači mislili.“

„Ali mama, tó so dönok študentske norije, i pri tom si ni eden ne misli niká.“

v spunjávanji svoje česti. O vnôgokrát se je zgodilo, da bi rad predgao, ali tĕlo je bilô pre-slabo v etom zánjem hipi.

Z njegovov smrtjov se je skončao eden plemeniti, delaven žitek. V njem so zgúbili vnôgi gmánarje svojega tanačnika, vnôgi svojega dobroga prijátela. Ár liki dŭševni pastér, je nĕ samo predganje držo za svojo dužnost, nego lahko erčĕmo, da vu hiži vsakoga gmánara je domá bio i v vsakoj hiži so ga liki lŭblĕnoga gosta sprijali gori z radostjov, so ga čakali v svoje hiže i nĕ so ga čakali zaman.

Liki dŭševni pastér je bio vučitel ednomi pokolenji, ki je vnôge vzgájao i nadigávoao na pobožen, jákostni žitek. Liki dŭševni vráč se je skázao vnôgokrát, ki je dolizbrisao britke skuze, ftišao žalost pri vnôgi turobni škrinjaj z svojimi rečmi, ki je mrmranje dostakrát na molitev obrno na vŭstaj svoji ovcév. S svojimi gmánarmi je eden bio pri grŭntanji morávske gmáne, z njimi je bio vu ti radostni, veselí dnĕvi i eden je bio z njimi vu strádanji tŭdi.

I poleg toga, da je srce njegovo vsigdár puno bilô z lŭbéznostjov, je tálaao nestanoma dŭhovne kinče, z korinami potoro pot vnôgim i on sam je na trnavoj hodo. Brezi tožbene reči je nihao jálnost človečo, tisto potvarjanje, štero doségne vsakoga dŭhovnika, erkôči: Eto i to bi jas nači včino. Osodili so ga i potvárajali liki vsakoga človeka, ali z njegovi vŭst je nišče nĕ

mogo čŭti nigdár edno žalno rĕč. Vezdá pri smrti njegovej tŭdi samo pošŭtvanje moremo čŭtiti prôti njemi, ár liki človek, liki dŭševni pastér si je z vsakim djánjom svojim zaslŭžo to.

Z daleko krajine je prišo ese med nás. 1864. nov. 25.-ga so pisali, gda se je v Bezi-ji v Gyôr-vármegyôvi na Madjarskom narodo, gde so v-onom hipi velike znanosti Mészáros Števan senior-dŭhovnik bili. Na njih rátanje so vu osnovnoj šôli se odlično vučĕčega sineka kmĕtski starišje v-1875 tom leti septembra v-šopronski hirešen evang. gimnázium poslali, gde se je li hitro skázalo, ka je pojbar lĕpoga talentoma, od Bogá nadarjeni osnovlenik. Srĕd-nje šôle razrĕde je od leta do leta brezi vse težkôče odlično zvršávoao. V-1883. leti je po zrĕlosti mature zvršĕnji v-Šopronsko evang. theologia stôpo, štere direktor je teda naš slovenski roják v-G. Sláveči rodjeni Pozvĕk Šándor i eden velike znanosti vučĕnják profesor v-Polájnci rodjen tŭdi slovenski mŏž Gombóc Mikloš bio.

Po trĕ lĕti theologičnoga fakulteta dokončani je v-Nemĕkiorság vu Jenó v-universo šô i tam dokončao dŭhovnikstva studijo . . . Za evang. dŭhovnika je v-1887-mom septembra 25-ga po Karšay Šándor pŭšpeki goriposvetĕni. Kak pomočni dŭhovnik (kaplan) je obrvim v-pŭconsko faro k-Cipótt Rudolŭ dŭhovniki poslani, gde je 6 lĕt hválevrĕdno, na vsĕ vernikov zadovolšćino spunjávoao svoje blagoslovno pozvánje.

Na tŏ se je ta mérna Hedvig razburkala.

„Sram te boj, Herbert, jas sem te dosta lĕpoga i dobroga navčila i zdá tákĕ reči morem z tvoji vŭst čŭti. Študentske norije se ne délajo z poštenimi deklinami, tvoj oča je tŭdi bio diják i se je kak prôti meni, kak prôti drŭgim deklinam pošteno obnášo, tak kak se tŏ sikalo.“

„Ja vidiš, tebé, tákĕ ženske je dnes malo, kak si ti, dnesdĕn je svĕt i lŭdjé sploj drŭgi i či si od deklin tak gučimo, samo one samé so nás na tŏ navčile.“

Kočŭj se je že k farofi približávo. Hedvig je rokô na siná pleče djála.

„Herbert, čŭješ, Rezika ešče izda na gŏsti pride k nam, zadosta je lĕpa, naj ednoga mlá-doga človeka krv zahica, oblŭbi mi, ka jo méрно pŭštiš na njĕni potáj!.“

„Ne staraj se, mama, nede se tŏžila na méne i Servus, papa!“

Vesélo je pozdravo Herbert doli z kočŭja, gda je Wágner farar med dveri stôpo.

„Servus, Herbert, ka si sam? Jaz sem mislo, ka pá s seboim pripelaš tvoje veséle prijátele?“

„Oni ešče samo v nedelo pridejo, vŭpam se, ka nebož čemeren, či sem je pŏzvo? Samo pár dni ostánejo pri nas i do se oni tŭdi domô pelali.“

„Vrli pojbe so i jas rad mam mládĕzen.“

Z vesĕljem je pozdravo Herbert svojo roditelsko hišo, z hiše vu hišo je bežo, kak eden máli gimnazist, vu štale svoje lŭbezniĕe pozdrávat, ti dvĕ šekasti kravi i mládogo čarnoga konja i na zánje perotŭino, štera je materina gizdost bila.

Po obedu se je hitro zdigno i je smehĕči proso:

„Ne bojdí čemerna, ali jas hitro morem k mojoj stároj prijátelci.“

V-1893. leti je v znôva osnovleno morávsko ev. faro ednoglasno, kak prvi dŭhovnik odebráni i pozváni.

Z-blájženoga spômenka grof Batthány Lajoš kaštela, šteri je v tom vrêmeni že Ernst Gézo imánje bio, je prijétna prestrana cêrkev, šôla i za cêrkevne slušbenike stanovánje predelano, sledi pa k coj tórem zozidani. Tŭ je pretekao doli med blagoslovnim delovánjem Hima Šandora žitek.

43 let je bio etak vodítel, troštdaritel, dober priátel vnogim lŭdem. Morávsko gmáno je prekodpelao na tistoj teškoj pôti, štera se skáže pri vsakoj z-nova nastávlenoj gmáni.

I vngo dosta bi ešče lahko goriprinesli z globočine srca našega, ali vsaka reč je jalna i slaba, z šterov bi prav ceniti mogli njegovo plemenito osobo, njega kak človeka i kak dŭševnoga pastéra.

Májúša 27-ga je njega mrtvo têlo položeno na vekivečen pokoj v-on blájženi pŭngrad, kama je vu tak dúgi létaj teliko svojí vrêli, lŭbeznívi gmajnarov sprevodo i zdá se on tŭdi v-nji šereg zdrŭžo, gde več nega bolezní, nê staranja, nego vekivečen mir láda.

Njega sprévod je jáko ôsveten, k dŭhovnomi pastéri primérni bio. Nê samo cêle obôžane, poštene morávské gmajne máli i veliki verníci, nego z-dalêšnji krajôv so vkŭp prišli čestítelje, prijatelje, znanci, ogengasilska- i ženska evang.

Za pár minut sledi se je z cêrkvi orgol donêči glás čŭo, Bethovena práludium je napuno cêlo cêrkev.

Wágnar farar je vesélo stisno svojo ženo za rokô.

„Hvála Bôgi, Hedi, on je ešče izda dober, ár ki mužíko lŭbi, nemre zbožen človek bidti.“

Večer je Hedvig, kak da bi nedovêdoč bilo, právla :

„Rezika mi je obečala, ka mi pride pomàgat jagode notrikôhat, ali nega je.“

Herbert se je na materin pogléd nêrávno nájbôgše občŭto. Na drŭgi dén je Rezika že rano prišla i se je odprostíla za prvêši, dén z glávobolénjem. Lêpo je vŭvidla, dônok se je hitro k deli vzéla, velki fôrtoj si je oblêkla i paščlivo je pripravljala te jagode za notrikôhanje.

„Jas sem včerá tŭdi malo časa mèla“, erčé fararca, „da bi dale delala z jagodami, ár je Herbert prišao domô.“

drŭštva, šinjorije dŭhovni tŭváriše je incorpore ; brez razlike vere i národnosti velika vnožina, ki so ga z-táljemánjem sprevodili na vekivečen počinek i prikázali k-njemi slêdnje poštenjé. Božo slušbo so odprávlali pri hiži Kovátš Števan senior, Šiftár Károly bodonski, na brŭtívi pa Luthár Ádám pŭconski i Kŭhár Ferenc dománji dŭhovnici. Fárna dalárda je pod vodstvom Škalič D. kántora plačne pesme popêvala.

Počivaj zdá že vu méri, veren pastér, svoj grobni sen! Dŭša ti naj vzeme nájem vu onoj bôgšoj domovini! Poštŭvanoj morávskoj gmajni pa naj Gospodin Bôg pláča obilno za prikázano poštenjé svojimi lŭblénomi dŭhovnomi pastéri, tak tŭdi vsém čestítelom i táljemájôčim prijátelom!

Poštŭvanoj, obožanaj familiji toga pokojnoga i z-etoga mesta šetŭjemo prikázati svoje táljemánje. Spômenek njegov nepozábleni ostáne med vsêmi, ki so ga poznali. Do blájženoga pávidenja!

All Bôg nàs je etak odrêdo, naj se včimo eden drŭgoga kŭlvice znáštati, ár brezi njh je nišče nê, nišče brezi grêha, nišče nej zadosta sam vu sebi; nišče vu svojem deli nê zadosta čeden, nego mi moremo eden drŭgoga vu lŭbézni znáštati, eden drŭgoga trôštati, rávno tak pomàgati, včtiti i opominati.

PRODAM POSESTVO

z 11 orali zemlje ter zidanim poslopjem ob veliki cesti, vse v dobrem stanju. Naslov na Kukovec Matjaž Trnovci, p. Sv. Tomaž pri Ormožu.

Rezika je globše nagnola glavô i prsti so njê trepetali.

„Rezika, ti je mogôče slabo, bi rájši domô šla?“ jo píta fararca, gda jo je vidla, ka z silov déla.

„Hvála nê, tô hica déla, ka me gláva boli.“

Zdá se odpréjo dveri i Herbert stôpi z vesélim obrázom v kŭhnjo.

„Ah mamika, tô je tak dobro bilô, tŭ domá se tak sladko dá spatí. Bôg dáj, Rezika, ti si že tak rano eti? Jas ti morem bole zahválen bidti, ka ti mojoj mamiki tak rada pomàgaš.“

Čŭdŭvajôč je glêdo vu te premenjeni obráz. Kak tíha i mérna je postánola ta vedno smehéča Rezika od koledi mao. Njéni smêh se je ešče vu njegovo hišo čŭo, či je kaj materi pomàgala, gda so njemi kaj pekle. Z tém mérnim obnášanjem je ešče lepša bila kak prvle. Mati je včera nê zaman právla one opominájôče reči, dônok — on je hladen ostano.

Od Sekt.

„I vnôgi krívi prorocke stánejo i zapelajo vnôge.“ (Mt. 24, 11.)

1. Risálski, ali Pfingstleri.

Vsakše versko gibanje, štero se na Sv. Pisma ednostránskom razláganji grúnta, či ništerni lúdjé Biblije samo one tále činijo za Božo pravico, za vretino dúše zveličanji, štera njihovim *sebičnim* mišljenjam i želénji pašejo, tó njihovo takzváno „vôoznanjeno spoznanje“ med drúgimi z silnov propagandov širijo, sebé od krščanske cerkvi lóčijo, za bôgše, ali spoj za svéte držijo i se za sébe pridružijo, je sekta.

Pri vsakšoj sekti, — ár jih dosta jeste — sledéče lahko opázimo: ne širijo se záto, da bi se na verski vrédnosti, ali na zveličitelni dobrótaj fundálivale, z šterimi se hválijo, ár prázna i nepremišleno sebična so ona včénjá, štera dostakrát z nepoštenov i z odúrnov propagandov glásijo, — nego dnesdén živémo v nemérni, grôžajóči časaj i nôvi vrémenov človeči dúh je on, šteri širjenjé sektam pôt napravíva. Jestejo lúdjé, ki vu svoji zméšani, grôžajóči želénjaj na edno višíše, plemenitêše živlénje se ne obrnéjo k cêrkvi, k šteroj, kak mislijo, nemrejo vûpanje meti i štera njim nezmore tó ponúdití, ka oni želejo, nego se obrnéjo tá, gde njim z vidnov očivesnostjôv trdijo ponújati z velkov merov ona, na štera vu njihovom verskom pitanji ne nájdejo

odgovora i gde njim *nezmotliva oznanenjá* obečajo. Dónok so nê ta ekstra včénjá ti sekt ona, štera lúdstvo k sebi vlečéjo, nego dosta bole ona žitka forma, vu šteroj živéjo. Vu vôskêši, familiarni krôž se združijo i obúdijo vidénje, kak da bi samo pri njih bio popolen krščanski ideál i bratinstvo. Istina je, da ono občinstvo Boži slúžb, štero cêrkev od časa reformácije kak herbano vrédnost má, dostim nezadostúje i pri sektaj návadno voskêše bratinstvo i Ti, i Ti, njim preveč imponira. Jeli je pa nê dostakrát etakše „bratinstvo“, štero si sekte návadno za cajgar hválijo, porod ednoga sebičnoga poželénja? I pride pri tom rêsan do istínske borbe na zveličanje, gde so ti „ovi“ vôzaprêti? Nezakriva se z tém dosta sebičnoga, gda po ednostránskom, po lastivnoj voli i žmahí razláganji Biblije i po „nôvi oznanenjé Bože volé“ lúdstvo k sebi čalijo?

Z čistov ômurnostjov lahko erčémo sektam, da pri njih falí glás na pokoročinénje, z šterim je Jezuš svoje odposlánje začno, šteri glás je napuno krščanstva rojstni dén na prvo risálsko nedélo i z šterim glásom je Luther reformácijo začno i na dén 31. oktobra vu svét notrizkričo. Z toga se dá zarazmití sekt krívi stálíš k Bibliji. Z edne stráni se vôzkáže tó vu tom, da stári zákon za ednákovrédnoga činijo z Kristuša evangeliumom, ali ga pa popolnoma zavrzejo, z drúge stráni pa k tréznomi zarazmênji Bože reči

Rezika se je naráji zasmehála na njegove reči :

„Jas rada pomorem, ár pri tem samo dobiček mam, samo se vedno kaj nôvoga navčím. Kak pa tebi kaj ide, Herbert?“

„Zahválím, Rezika, dobro, ali jas váj nebom móto, samo váj gorizadržávam v deli. Mama, lahko bi moja kávo vônê spio, med tvojimi korinami mi bole tékne?“

„Ja, sinek, včasi, samo idi naprê!“

Rezika je sáma ostála, ta skrbliiva mati je sáma odnesla kávo svojemi lûbezniiki vu ográdček i si je zgučávala ž njim.

„Rezika, ali zdá hénjaj z delom, tak strašno vóvidíš, ka si ali dolilêžeš na edno vóro v zádnjoj hiši na divan, ali boš pa domô šla, Herbert te sprevedí.“

„Nê, ne, hvála gospá fararca, jas znam sáma idti, Herbert se naj nika ne trúdi, vém me

samo gláva bolí. Ne bojdite čemerní, či tak hitro hénjati morem.“

Gda je Rezika mimo plôta šla, Herbert k njê stôpi :

„Že domô, Rezika?“

„Ja! Ne občútim se rávno dobro, drúgôč doprinesém notri, ka dnes zamúdim. Gospá fararca so tak dobri k meni i njim z srcá rada pomorem.“

„Srčne pozdráve ti morem prêkdati od Hanša, on v nedelo večér pride, ali tak moreš glédati, ka boš tečas zdrava.“

Rezika je oči na toga dosta višíšega Herberta zdignola, tak, ka je ete eden stopáj nazáj stôpo. Ka je moglo vu tom poglédí bidti?

„Zbôgom!“

Spój na ráji njemí je prišo te pozdráv do vûh i prvíe kak bi kaj odgovoriti mogo, je ona hitro dale šla.

ešče edno allegorično, za bodôčnost valávno prorokívanje prikapčijo. Nezarazmijo, ka vu Bibliji Bôg k nam, ljudstvi guči i ka je Sv. pismo vu svojoj celoti Bože razvijajôče i zdigávajôče oznanenjë, štero je ljudém dáno na spoznanje i šteroga špic je vu Jezuš Kristuší dokončani, ki je vrh i srcé, gedro Božega oznanenjá.

Póleg menkajôčega zarazmënja na pokôro i spoštívanja Boží oznanosti falí sektam, ka bi se nagnoli pred velikov čúdiv, štera je vu Kristuža križi na Golgathi. Osoba i zaslužénost Kristuža zgúbi pri njih svojo vrédnost, vu šterom jedino je zveličanje položeno. Z toga shája, ka skrácíti ščéjo evangelium, za vse drúgo lovijo, samo to najvékšo Božo pravico: Kristuža, gréh, miloščo, pokôro i vero, štera so sredina evangeliuma, tó na strán vržejo. Z tém vedno bole dollzablôdijo z pravice pôti; da nê kakše znánje, ali činênje, nego milošča Boža, štera je vu Kristuší, je môč žitka našega i trôšt naše smrti.

Etakše ednostránsko gibanje, štero nê na vu Kristuší dáno Božo miloščo cimpra zveličanje, nego na svoje lastivno človeče znánje i činênje i štero je vu zádnjem časi v Prekmurji na dober grúnt najšlo, so tí takzváni „Risálski, ali Píngstleri“.

Tô risálsko gibanje se je 1901 začnôlo v severnoameríckoj držávi Kaušas, gde je spadno „sv. Dúh“ na Charles F. Parham-a i na njegov voskêši krôž. Pomali od toga vóskoga krôža

„tí verní“ se je te ogen z velikov močjóv podjedávo dale. 1906. je že v Los Angeles prišo v odkritoj, pazko búdjávajôčoj formi. Ešče v istom leti je to gibanje v Norwegíjo prinešeno i 1907. se je že na Nemškom túdi šírlilo. V prvi časaj je vnožina prihájala vu njihova občinstva. Moški i žene so na tla kapale i premetávale na tle vu krčni napádaj. Záčali so po jezíkaj gúčati. Edna žena je vu etakšem správišči celi večér kričala „to je to je to“, ali eden drúgi „šna ea, šna ea, o či biro, tí ra pea“. Proroki so se obúdíli, kí so nôve zmožne risále glásili. Betežne so vráčili i „vragé zgánjali“, mrtve gorizbúdjávali, kí so z tála níti nê mrli, kí so pa mrli, so túdi mrtví ostanoli i samo gda je že policíja prisílila, so je pokopali.

Nê je čúdo, či so ništerni trézne pámeti ljudjé hrbet obrnoli tomí „risálskomi gibanji“, gda so spoznali cèle ceremonie lažlivi dúh človeči.

To risálsko gibanje, či bár ka nê preveč glávno, dônok nê vu málom táli nevarno krivo včenjé šíri, štero nikak ne páše vkúp z Sv. Pismom, Jezusa i Apoštolskim včenjom. Vedno je te dúh jezíkov i prorokívanja on, šteri se za krivoga i falíchnoga osvedoči, ali túdi včenjé od posvečúvanja. Kak v začétki, tak i dnesdén túdi močno držíjo, ka krščenik, ki je svoje nôve poskušénjá doživo, je nê potreben več Očanaš-a 5 to prošnjo na dale molíti („odpústi nam dugé naše . . .“). Ka je mogućnost dána vu veri vu

Herbert se je čemerio, zakaj je tó celo nôro stvár nê nihao pri méri. Hú! té oči njemi notrividijo vu srcá nájskrivnéši kotiček. Najbôgše de, či de proso mater, naj jo ne pozové na gósti k njim. Ovak de mati pá vsefelé mislila, bôgše de pri stárom ostanoti i se toj lépoj Reziki ogne z pôti.

Rezika je zkre potoka stápala domô, gde je stô i stô korinic cvelo vu vsakšeféle fárbi i voda je skrivno pesem šošnjala med kaménjom. Včeraj je velki deždž bio i potok je štrihano pun bio vodé, pri mlíni se je voda z velkim grmlénjem lévala prék gáti. Rezika je stánola i vu náglo vodô glédala, eden ráji mráz jo je strôso vu celom téli, grozilo jo je pred očom, kí je z silov zakrivo níkaj, dônok je ona znála za tó. Vu slednjí časi je vóvgásnola žnjé ona deteča lúbézen, z šterim je tak preveč visila nad njim i samo je toga góloga gréhšnoga človeka vídla

v njem. Níti njegova velka očínska lúbézen je nê poménšala njéno ostro, ali dônok nê sploj pravično sôdbo, obri očo svojega. Bôgše bi bilô vu hladni válovaj méрно ležati, brez brige, ne-vôle i mantré. Čúдно kmične mišlénja so se nagánjale vu glávi rávno one, od štere se bi želelo sunce i bláženstvo šíríti okóli sébe. K njénoj nevôli domá pri dômi se je ešče globoka bolezen lúbézni pridružila, z šterov je tak vrélo lúbila fararovoga siná. On se je nê brigo za njô. Ali so se tí stári že dávno preminjeni časi pá goríobúdíli? Té se je Hedvig žalostila i trpéla za njénoga očo, za Ehrbacherovoga Petra i zdá trúдно i brezi vôle je stápala dale próti mlíni, gde je rávno pred očo prišla.

„Ka se je zgódílo, Rezika, ka si tak hitro nazáj domô prišla? Si betežna, ka tak blédo vóvidíš?“ jo pita oča pun bojazni.

„Nê, samo me gláva boli.“

Kristuša krvi po Sv. dŭhi vse gréhe i skŭšávanja obládati i da tákši kršćenik je svéti, ne greši več i skŭšávanja greha nema móči nad njim.

Z tém smo že notri na srédi vu onom pitanji, kakši odgovor dá Sv. pismo tó risálsko gibanje preceniti. Vsakšeformo je resnica, ka on, ki od popolnoga obládanja obri gréha guči, je zgúbo pogléd za gréh, ne vzeme ga na pamet i je po svojem človečem naprávlenom posvečenjé vu nárvékšo nevarnost i neodkritost, skazlivost spadno. (Glej: Luk. 18. v. 11 - 12. Oznanost 3. v. 17., Philipéncom 2. v. 5-6; 17). Pričakŭvanje ednoga nŭvoga risála je túdi nê biblijsko. Biblija samo edne risále pozna (Djanje 2.). Krivo je trditi, ka želénje na višise dŭhovne dári se samo po nŭvi risálaj lahko vtiša, ali spuni. Kršćenik je kotriga tĕla vu Kristusi, má dŭhá sinovčine i njegove molitvi se morejo vu tom vršeniti, da naj vedno v vékšoj punosti zadobi Dŭhá sv. (Riml. 8. v. 15. I. Kor. 12. v. 13.) Nindri pa neprávi Biblija od toga, ka mi eden vidŭči dŭhoven krst prositi, ali čakati moremo. Nindri neprávi Biblija od toga i nebiblijsko je ono mišlénje, ka imetje zvŭnrédni dárov, kak na példo denem vráčiti, po jezika gučati, ali vragé zgánjati je znamenje imetja posébnoga dŭhá. Vragé zgánjajo i z nanjega čtenjom vráćijo be-težnike túdi poganski caleri i comprnjáki. Známo na dale kakšo málo vrédnost dá Pavel apoštol po jezika gučanji (I. Kor. 14. v. 19.) Túdi

je nê slučájno, ka od jezikov ni Peter, ni Jánoš, ni Jakab, ni pisátel židovskoga lista ne omené i ni sam Jezus ne vči od toga, da bi tó k zve-ličanji pelajŭča pŭt bila i jedina škér na opravičénje, štero kršćenik doségnoti more, nego pokŭro činénje i vera.

Ka se dári vráćenja tiče, je za ugotoviti, ka tĕ Pŭngsteri ete dár v níkšeformo nemajo tak, kak od toga Biblija vči. Bojati se je, ka živci tákši betéžni lŭdi, či bár ka se do časa zdravi vidijo, po vnŭgom trepetanji i po tĕ se válanji, štero je ztĕm gibanjem prikapčeno, se popolnoma poničijo, na nikoj pridejo. Od toga več péld svedoči, ka so ništerni tákši fanatični Pŭngsteri svoj zemelski bežáj vu norišnici, ali kak lŭdomorci vu vŭzi skončali. Zátó tĕ dár vráćenja ešče nê znák posébnoga obravnanja z Sv. Dŭhom. „Špiritisti“ i „Kršćanska módrost“-i sekte rávno tákši náshaj znájo goripokázati. Jezusa vučeni, ki so te ešče vu kršćanstva začétnoj stávi živel, so zadŭbili puno móč vragé zgánjati, mozole i betéžne vráćiti (priglihaj Mátaj 10. i Lukač 10.). Ali dosta bole glávno je za njĕ, ka so njihova iména gorizapisana vu ne-bésáj. Ponŭvno nás opomina Sv. Pismo na tŭ, ka vidŭča znamenja i čŭda so v níkšeformo nê svedostvo delavnosti Božega dŭhá. (Mátaj 7. v. 22-23). Kristuš naprĕ opomina sam, ka nastá-nejo vnŭgi krivi proroki, šteri bodo velka znamenja i čŭda delali. Čtímo samo Oznanosti kni-ge 16, v. 14. i 19, v. 20.

„Ka je pa kaj nŭvoga v farofi? Je Herbert že domá?“

„Ja!“

„Kak pa kaj vŭvidi te mládi gospŭd?“

„Zakaj me pitaš telko, papa? Kak vsigdár.“

Prosĕči se obrné zdá Peter k svojoj hĕři:

„Rezika, mé dŭnok vŭpanje k meni, povĕ mi, je Herbert kriv toga, ka si se tak premenila? Guči, ga ešče izda lŭbiš? Gda si dĕte bila, si mi tŭ ovádila.“

Nezadržáno so se sille te reči na Petra vŭsta i ona ga je prestrašeno glĕdala vu mŭten obráz.

„Ti si smĕšen, papa, zakaj nosiš naprĕ tákše detinske dĕla? Jas sem Herberta vu detinstvi preveč rada méla, ja!“

„I zdá, Rezika?“

„Zdá, papa?“ erčĕ ona skrovno, ka je Petra eden divji stráh obišo. „Zdá? Tŭ je dŭnok nê glávno. Jas nemrem prŭti stánoti, či me je šorš na tŭ osŭdo, naj za tvoji binov volo trpim.“

„Ka gučiš, ti dĕte?“ kriči zdá Peter vu obrázi popolnoma preobrnjeni i jo trŭsi za pleče, kak da bi z drĕva grŭške trŭso. Ona pa drĕvéno glĕda na njega.

„Jas mislim na on bin, šteroga je Ehrbacher Peter nígda napravo, gda je Salmhofer Hedviko zapelávo, se more nad njegovim detetom zadomestiti, naj vso ono preklinjávaje, štera so po dúgi létaj na njegova vŭsta prišla, naj za vse one vdárce, štere je moja nesrečna mati zatrpĕti mogla, zdá njegovo dĕte trpi.“

„Odkud?“ kriči Peter zdá ešče bole na glasno to rĕč.

„Nika se ne razburkávaj, papa, ali dŭnok bi dosta bŭgše bilŭ, či bi mi ti sam povedo zgodovino tvoje mladézni i zdá so mi tŭ pokvarjeni jeziki dáli na znánje vu vési, ki so tŭ gvŭšno ešče bole vŭznapleli kak je bilo. Ali zádosta je, ka znam tŭ. Sírŭta mama!“

Mérno, tak da bi se níká nê zgŭdilo, je šla Rezika na svoje delo i Peter se je pá eden cĕli dĕn ogibo pred njŭ pridti. (Dale.)

Ki se za tó „Risálsko gibanje“ navdúšáva, on kaže, ka se je od krščanstva zgodovine niká nê návčo i ka je vu prôtibiblijsko blódnost spadno, tak da bí zvdôrnédne znamenje i čúda delati svedočilo, ka je tó že imetje sv. Dúhá.

Záto popolnoma smo lahko nezavúpní vu tákšem gibanji, gde umetničko razburkávajo živce, gde na trepetanje i na tle se mlátiti silijo, ali po sténaj škrábati. Je tó evangelsko i biblijsko? Ne! Tó je ni naš Gospon Kristuš, ni Apoštolje na nikoga nê silili, nego vórnomi bíditi vu málom notri do smrti. I jedina pôt je, štera k Bôgi pela, pokôra, povrnénje, vera vu Kristusi i lúbézen.*) Slv.

*) Naše blagosloviene cerkve je tó bio te eden drági dár, ka je omogočila hižne Bože slúžbe z-tem, ka je Biblijo dáta vu rokê vsákomi. Hižna pobožnost je dávana, lépa evangeličanska návada i žnjé je dosta blagoslova zhájalo vu vsákem vrémení. Mislímo si li nazáj na čas težkoga pregánjanja cerkve naše, gda so kotrige naše cerkve vu svoji hižaj vužgale posvét Rêči Bože i pri etoj svetlosti je církev naša preverostávála kmične noči dvojnosti. Dnesdén tídi církev naša nedoveil samo, nego filisa tídi čtenjé Biblijé i svedoštvo dëvanje. Vékša falinga se pa vezdaj v tom skažúje, ka etí-tam stanújejo rázložni „predgarje“ i šator si narédijo, ki se nezadovolijo z čtenjom Rêči i z ponížnim svedoštva dëvanjem od njé, nego sebé od drúgi gizdávo za náčišega držéči šetújejo razvézati redí cerkve naše, líki eto žalostno skzonújemo pri večički naslednikaj zgoraj spoznávané sekte, šteri z tém, ka so si nameráváli, ali lahko itak namerávajo posebno molinico zidati, so očivesno odkrili on svoj cio, ka církev šchéjo bíditi vu církví. Záto njihovo delo nemoremo mláčno glédati i hábamo od ete sekte naše evangeličanske vernike, vém naši vernici vsáko svojo dúhovo potrebnó si lahko zadovolijo vu króži svoje lastivne cerkve, štera to čisto i celo Rêč dá glásiti. (Red.)

Rázložni máli glási.

Radosti glás. „Te pravičen bude z vere živo.“ (Riml. 1, 17.)

Naše sinjorije dúhovnicke i drúgi čestnicke so maj. 28-ga v M. Soboti méli svojo sprotoléžnjo spôved, po šteroj so Škalič Šandor lendavski dúhovnik vóbslúžáváli Kristušovo sv. večérjo. Potom je konferenca držána, na šteroj so razprávlana bílá rázložna tekoča dugovánja. Dugáe zgovárjanje je bilo obri sektáškoga gibanja, štero záča korenjé rozpúščávati tídi vu našoj sinjoriji. Za obrambo cerkve naše prôti sektáškoj nevarnosti dúhovnicke i svetní naši

voditelje bodo vékše znotrešaje missionsko delo oprávlali. Na té cio so naš vréli senioratní inspektor, g. Benko Jožef poslánec lépo pomôč ponútili. Vu rázložni težki pitanjaj so tídi tó pôt primerne odgovore dáli té naš odlični voditel i rësan veliki naš dobiček je, ka vu našoj težkoj stávi kre nás stojíjo s svojov verevnostjov i svetlim širokopoglédom vu vsê naši dugovánjaj.

Nóvi dúhovnik. Ballek Štefan z Bethlehema so dokončali svoje včenjé na Filadelfijskoj lutheranskoj teologiji i dolí so djáli dúhovniški egzámjen. Pozdrávamo ji z I. Tim. 4, 12.

Selo. Maja 17-ga so páli Škalič Šandor lendavski dúhovnik držáli pri nas Božo slúžbo; 28 ga pa Luthár Ádám puconski dúhovnik bodo glásili pri nas Božo sv. Rêč.

Bantúvanje. V M. Sobóti zóči naše cerkve se zida zmožen delavski dom. Té dom edna dobrôta bude za naše evang. delavce tídi i z cój plačila tídi naši pënez se zida té dom. Tém bole neprijétno nám je spadnolo, ka se je temelni kamen toga dôma samo z r. kat. stráni blagoslovo, naša církev je pa ne mogla pravití pri položenji temelnoga kamna blagoslávájóče molitvi. Sam dogodtek — povejmo je neznameniti — ali glédéč autoriteto naše cerkve ga tém ménje nemoremo mláčno vzéti, ár vu Sobočkom srezi je skoron teliko evangeličánov, líki r. katolíčanov i ár nam zákonje zagvúšávajo vereednakost. Sam ministrski predsednik Dr. Stojadinovič je v svojem govori v Belgradí jun. 1-ga držánom tídi naglásao, ka popolnoma enakopravní so vsi državljaní v toj držávi ravnao se po princípí ednakosti vsê verimo visike spoštúvájóče čústva vsakoga. Prošimo záto dotične faktore, naj se nam tídi vu práksi z ednákov merov mérí.

„Tó je grozna zmota“, več, neistina je, gda Kleklove „Novine“ v svojoj Risalskoj numerí pišejot: „Krivo vóljo luteraní i kalvíni, gda právíjo, ka je za zveličanje zadôsta meti vero v Boga, *potem pa človék lejko živé kakšé.*“ Etaké blódnosti nenájdete v evang. verevadlúvanji i stanovito tídi nê vu kalvínskom. Nemamo ni prestora, ni volé z Novinami se štukati, li telko zamerkamó, ka pôleg našega včenjá to právo vero brezpogojno nasledújejo dobra dela, líki dobro drevo dober sád prináša. (Mt. 7, 18), glej ešče Jak. 2, 26.

Mrtelnost. Cipótt Jánoš, bivši martjanski verník, Győr váraša prebiválec je domô prišao na rodbine obisk. Med pávidenja bláženimi radostami je májuša 30-ga v starosti 79 l. nanáglí vu Bôgi vöpremino. Naveke je odhájao od svoji lübléni zemelski tívárišov. Preselo se je vu ono bôgšo domovino, gde je gorinašao svoje že prvle odseljene lübléne. Svojega lüblénoga Géza sinú, ki je monošterske, sledi sombathelyske evang. gmajne nepozábleni dühovnik bio. Bôg njemi dúši dáj vekivečno bláženstvo! Tělo pa naj počíva vu domáče zemlé milom krilí! — Jun. 6-ga je mrô Kranjec Peter, posestnik i gostilničar v Gederovci, star 61 l., ki je bio dober, plemeniti, daroviten človek za siromáke i tñdí za naš D. Dom. — Jun. 16-ga je mrô Podlesek Franc v M. Soboti, star 60 let. ki je 36 let bio slúžbenik pri sodnji. Goristánemo.

Turobni glási. Zádñji mēsec so se odse-
lilí z Puconske fare vu večnost: Šantavec Janoš
v Pečarovci, star 78 l., Železen Józef v Sebebor-
ci, st. 73 l., Čelak Ivan na gorici, st. 81 l., Ci-
pott Štefan v Dolini, st. 49 l., Kološa Terezija,
roj. Beznec na Gorici, st. 51 l., vd. Vrečič Ana,
roj. Mōrec na Gorici, st. 60 l., Mōrec Franc na
Gorici, st. 53 l., Godina Franc na Vaneči, st. 64
l., Gjergjek Jožef v Sebeborci, st. 70 l. — Naj
májo sladtek grobski sēn i blázeno gorístanēnje!

Samovolni dāri. Na goridržanje Dūševno-
ga Lista: Banfi Jožef kur. Moščanci 10, Banfi
Janoš Šalamenci 3, Külič Mihalj farni kur. Bre-
zovci 4, Podlesek Marija Pečarovci 2, Mōrec
Šarolta Dol. Lendava 20, Seršén Ivan i Jarnevič
Peter z Sobote 10—10, Horváth Štefan Mlajtinci
5, Horváth Ludvik Renkovci 10, Cipot Ludvik
Tišina 10, Bencik Jánoš Beltinci 10 Din. — Na
nesprhlívi vēnec Luthárove Fliszár Šarolte: Lon-
čar Kata Vaneča 5, ml. Barbarič Viktor i Škalič
Iren Sebeborci 20, Kutoša Jožef. Veščica 10,
Barbarič Lajoš Sebeborci 10 Din. — Na Dijaški
Dom: Titán Iván učít. Kűpšinci 20 Din, Šiftár
Károly dühovnik Bodonci 10 Din. Topla hvála!

**Prestôpi v evang. cerkev v sudetskoj kra-
jini (Čehsko) so v pretečenom leti vōzanesli
3762 peršoni, t. je 684 več, liki v prvěšem leti.**

Turobni glási z Gornje Slavečke fare.
Odselilí so se zádñji mēsec vu večnost: vd.
Fartek Žuža, roj. Pondělek v Kuzmi, stara 68 l.;
Krpíč Gizela, samska, iz Gor. Slaveče, st. 17 l.;
vd. Felkar Terezija, roj. Žohar, obč. sirôta v
Nuskovi, st. 71 l. i zvün tē ešče 2 mrtvo roje-

viva otroka. — Naj májo sladtek sen vu pñ-
gradi méra! Za njimi se plakajóči pa si naj po-
činéjo vu toj veri, ka bode ednók pávidenje!

Gornja Slaveča. Gospá fararca Kovátšova
je aldúvala na oltár eden nōvi prestřet i na
predganco eden ménši pokrív, na spōmenek toga,
ka njéna mati je od betega nazáj ozdrávila! —
Hvála vu iméni gmāne za ete lépi šenk!

Ka novoga? Za letošnji Nobelov nájem
je poráčani velki jugoslovenski gornájdítel Ni-
kola Tesla, ki živé v Ameriki, šteroga osemde-
setletnico rojstva so 28. maja svetili z velkov
ôsvetnostjov. Na njegov spomenek se je v Beo-
gradi osnovao takzváni Tesla institut, na šteroga
fundácijo je Nemčija darúvala 1 milijon Din. To
velko darúvanje Nemčije je zbúdílo veliko pazko
po kulturnom sveti. — V Švájci so 15. t. m.
svetili 400 letnico reformácije; v vsē cerkváj so
se vršile slúžbe bože, v zgodovinskoj stároj
cerkvi v Genfi je pa bila obdržána svētešnja
seja pod predsedstvom univerzitetnega profesora
dekána Gombore. Na seji so bili nazóči najod-
ličnejši zastopniki protestantov iz Švájca, Nem-
čije, Francije, Belgije, Holandije i Anglije. — V
Temešvári je romunska kmečka stranka veliko
správišče mela, gde so protesterali proti vládi,
štera pregánja svojo 5 milijonsko národno manj-
šino, ki so prikapčeni k Romániji. — Blumova
vláda v Franciji ščē vékše prijáteljstvo meti z
Nemčijo. Sankcije proti Italiji se popolnoma
zbrísejo. — V Italiji je postao zvōnešnji minister
Musolinijov zet, ki je star komaj 30 let. — V
Bukaresti so vkűperprišli vsi trije vladárji Mále
antante i je bila prirejena velka manifestácija.
Zgodila se je pa velka nesreča, ár se je podrla
tribuna, ki je bila slabo naprávlena. Je več mrt-
vi, pa dosta ranjeni. — V našoj držávi je okoli
10.000 plűgov pšenice vničeno od sitnivosti.

Premišlávania.

Ali či ti mála i lehka déla nemreš obládati,
kak boš tē oboro velika i žmetna?

Vči se drűgi lűdi slabosti i krivice znáštati,
ár ti sam máš dosta, štere drűgi od tēbe zná-
štati morejo.

Tí nití sam sebē ne zmoreš za tákšega
číniti, kakši bi rad bio, kakda ščēš tē drűge za
tákshe meti, nad šterimi bi se nikaj nē najšlo.

Reformácija vu Sváici i na Francuškóm.

Naprejdáva: SILVÁNUS.

(Nadaljávánje.)

Ali eta gízdot je bila naprêhodêca njegovoga spadája. Od požára Moskve je šlo z Napoleonom dolí. Šereg so njemi razbili. Zaostávleni i skoron sam je mogo na edni sanáj nazáj bêžati na svoje Francusko. Nemčija se je zdignola, Austrija i Rusi so závezek napravili žnjôv i Napoleon je obrđugim bio bit z svojim šeregom pri Lelpzigi. Tŭdi negva tretja poskŭšnja, naj králestvo i korôno obráni, se je pri Waterlooi vkŭpporŭšila. Tak je mogo Napoleon, ki se je vu vihéri revolucije z silov do casarske korône zdigno, nazájvtoniti i z te visike police dolistôpiti, na sv. Jelene otok pregnáni bidti, gde si je lahko premišlavo obri one „Moči“, štera vrêmena i šorš ravna. Ništerni prijáteli, kak grof Montholon i general Bertrand so ga vu pregnánje sprevodili, so bili svedoki njegovoga šorša i njegove misli i so 1844. vödáli v Parisi edne knige od njega. Z té knige se vidi, ka je te pregnáni Napoleon vu svojoj nesreči začao vero, stero je dosêgamao nevôrno zametávo i samo za svoje silne cile goripontico, z drđugimi očmi glédati i dosta vu sv. pismi čteti. Montholoni je ednôk pravo: „Jas poznam lŭdi, ali Jezuš je več, kak lŭdjé. Njegova vera je edna skrivnost i preveč čŭdna. Jezuš je nê filozof; ár njegova dela so čŭda i vučeniki njegovi so ga molili. Nê znánje i philosophijo nego skrivnosti nébe i zákone dŭhá nam je Jezuš oznano. Macedonski Aleksander, Caesar, Veliki Karol i jas smo velika králestva nastavili i stvorjenjé naše pámeti z silov dëlali. Jezuš je svoje králestvo na lŭbézni fundament zazido i ešče dnes milioni merjéjo za njega. Jas pred časom merjém i moje tĕlo se pá nazájdá v zemlo, tô je šorš Napoleona. Ali kakši velki rázloček je med mojov nevolnostjôv i med vekivečnim králestvom Kristušovim, ki predgani, lŭbléni i moljeni bode i njegovo ládanje se razširi na cĕloj zemli!“

K njegovomi vôrnomi sprevájáci etak erčĕ Napoleon: „Jezuža žitek je od začétka do konca edna tkanina od skrivnosti. Či se té skrivnosti odvŕžejo, nam ete svĕt nevgonjeni ostáne, či je pa gorivzememo, tak zadobimo edno čŭdno rešitev človeka zgodovine.“

Tŭdi obri biblije, k štere čtenjĕ se je tŭdi kcoj vzĕo, erčĕ Napoleon: „Tŭ leži na stôli ta kniga knig; jas jo nebom trŭden vsakši dĕn z istim dobročŭtĕnjem čteli. Nindri se ne nájde takši réd lĕpi misel, morálne podláge, ki bi nam slično občŭtĕnje obŭdilo, kak vu ednoj sprotolĕšnoj nôči bleskéči trák zvézd. Po etoj knigi se naša dŭša i srcĕ obori; Bôg v svojo obládnost zavzeme dŭh naš i nam ravna misli i volô našo.“

Tak se je nagnó te velki casar, ki je ztrôso cĕli svĕt i skoron cĕla Europa njemi je pred nogámi ležála, pred ednim ešče vékšim i mi se nedovĕdno spomenĕmo z oni rĕči, štere vu Pavel apoštola epištoli k Filipĕncóm (2. tál 10—11 v.) čtĕmo: „Vu imĕni Jezušovom se naj vsáko koleno naklekne, ti nebeski i zemelski i pod zemlôv bodôči stvári i vsáki jĕzik vadlŭje: ka je Gospon Jezuš Kristuš na diko Bogá očĕ!“

Reformácija na Angleškóm.

Dŭh reformácije, šteri je z svojim očlŭčávájôčim delom prehodo nemška i švajcarska vladárstva, vodĕči krŭčansko cĕrkev i národe z stári krivic i pokvarjenosti na Gosp. Kristuša vu sv. pismi položeno právo včĕnjé i vero, i té dŭh, ki je včio lŭdstvo z grĕšnoga sna se prebŭditi i Bôgi eden prijetnĕši, po Njegovi zapôvedaj odgovárjájôči žitek živetí, se je širo tŭdi vu drđugi držávaj i za krátkomalo gda je njega plamĕn vu ogen spravo europski kontinenš, se je tŭdi vövužgo na angleškóm otoki. Istina je, ka dokeč po europski držávaj so z tálom tí velki reformátorov spiski, z tála pa njihovi vŭčĕniki, — ki so z daleč krajín prišli na nemške i švajcarske universe se včít, — razširili ideje reformácije, tečas je na Angleškóm sáma rimska cĕrkev bila ona, štera je nê samo zrok dála na očlŭčĕnjé i zbôgšanje krŭčanske cĕrkvi, nego je tŭ tŭdi do obládnosti pomogla. Na tŭ je pa tŭdi dober fundament bio položeni vu samomi angleškóm národi, ár Wiklifa ideje i včĕnjé či bár ka so se pod vladárstvom ništerni slabi angleški králov z železom i ognjom pregánjale i vöprepravile, dŭnok vu národa srcĕj so na dale živele, kak žerjáva iskra pod pepĕlom i je samo trbelo, ka naj eden vöter podpihne, da vu nŭvom plámní ešče z vékšov hicov naj vödári. I té vöter je tŭdi prišo, šteri je vözvejo pleve z pšĕmice i porŭšo rimskoga pápeštva babilonski tŕem nad angleškim národom, cĕrkevjom i králestvom.

Vu onom časi je VIII. Henrik král vladáro na Angleškom. Oča ga je obrvim za dühovnika dao včiti i Henrik je z veseljom študirao vu svojoj mladosti vse módro zuánje, posebno pa šolastičko teologijo. Theologi i módri so z veséljem glédali na toga mládoga princa, ár so mislili, ka žnjega postáne on, ki nazáj gori postávi čase Augustinusa, vu šteri do pá módri i umetniki kralüvali. Poséбно Erasnius z Rotterdamu ga je né folgo zadosta hváliti, ki je vu celom svojem žitki vu prijátelskoj zvézi bio žnjim. I gda je Henrik po svojega brata Artura smrti na angleški trónuš bio pozváni, se je tudi kak král vöpokázo za podpornika i bránitela vse módrosti i umetnosti. Ali póleg té plemeniti lástnosti se je Henrik né zpozábo veseliti: lovine, veselice i vse vrste násladnosti so se spremenjávalo z njegovim včenjom. Medtém je pa vu celoj bivosti gospodüvajúči i gizdávi bio. Prilizávanje njemi je obüdilo ono prisebnost, vu šteroj si je z ljudmi kak z figurami spoj po svojoj völi djao. Pri svojem vnögostranskom talenti i pri svojoj močnoj völi, štera je pred nikšimi žmetninami né nazájstöpila, ali se dvojujala, bi brezi dvojnosti eden velki vladár bio, či bi ga njegva velka náturnost sledi né na telko obvzála, ka je dostakrát vu divjo siróvost spadno. Ali tomí so z edne stráni njegov násladni, razveseljávanje plódeči karakter, z drüge stráni pa ti vnögi prilizávcí bili zrok, ka ona plemenita včenjá i lástnosti, na štero so ga vnögi hérašnji módri, — med njimi tudi Melanchton — vzgájali i včili, so vu njem na slab grünt najšla i né so mogla globše se vkoreniti.

Národ se je veselio nad tim mládim 18 lét starim lépm, zevčenim, junáškim kralom, vso vüpanje je v njega položo i velka je pričaküvo od njega. Lüdje so njegovo razvüzdano natüro že poznali, ali mislili so si, ka se tá po časi vtiša i spremeni vu méрно hasnovito délavnost. Vu začétki njegovoga dúgoga vladárstva so ga résan za dobrega vladára štimali, za kakšega so ga tudi pričaküvali i či bár ka si je že zdá ništerne prestópke dovalo, dónok so toga bin né na njega, nego na te prilizávce vrgli i na dvornike, med šterimi so nájbole ešče kardinála Wolsey-a mrzili. Té človek, ki kak mesára sin se je za nadpüšpeka v Yorki, za rimskoga pápo legáta i králeskoga kancelára goripomogo, je

zrok vse oni nevöli, štere so Angleško pod VIII. Henrikom doségnole.

Wolsey, ki je z velkov jálnostjöv i z veselnostjöv znao se vu drüštvi obrnášati, pio je i jo, popévo i pléso je brez respekta na svojo visiko dühovničko čést i pozvánje, je razmo kralá z vicmi od ljubézni i od cérkveni očákov v dobro volö spraviti tak, ka se je vu njega prijátelstvo preci notrizmazo. Vu tom prijátelstvu ostánoti njemi je bilö jedino delo, i či bár ka je malo zevčenosti meo, dónok se je za tak čednoga znao kázati, ka je král na njega zavüpo vso délo i vodstvo kabineta.

Te zvönrédno velke dáče, štere je parlament i dühovništvo na želénje kralá dovolilo, te vnöge krivice, štera so se národa pravícám i próti sloboščini zgájale, te vnöge bojne z Škótskov, Francuškov i V. Karlom so zvékšega vse Wolseya délo bilé, ki je slabo pamet meo tákša déla voditi, ali dónok gizdávo i domišleno je kázo sebé za znánoga. Henrika vladárstvo se je pomali pod Wolsey-a vodstvom, ki je gotov bio vso volö njegovo preci spuniti, razvilo vu bréžméрно samovolnost. Tá samovolnost je bila ona, štera ga je do ločitvi od njegove žené, od Katharine z Aragónije pripelala i šteri moment je tak gláven vu zgodovini angleške reformácije.

V tom táli má Wolsey dónok edno zagvüšno zaslüženost pri reformáciji, ka je kralá za tyrana vzgójo, brezi šteroga bi se angleška cérkev né tak zlehka odtrgnola od rimskoga pápo oblásti.

Katharina, či katoličkoga Ferdinánda z Špánije i tetica V. Karola casara, je obrvim Henrika nájstaréšega brata, Artura žena bila. Po njegovoj smrti so jo oböji stariše Henriki za ženo odlóčili, da bi prijátelstvo med Anglijov i Špánijov na dale dobro ostanolo. Ali za eto ženitev, štera je po cérkveni zákonaj nedovoljena bila, so si od VI. Julius pápo dovolénje vöspravili.

Henrik, ki je preci léta vu zadovolnom i mérnóm hištvi živo žnjöv, naednók samo pred svét prinesé, ka se ločiti šče od svoje žené Katharine (1527), medtém ka je od ništerni módri theologov i zevčeni lüdi vöspravo njihova mišlénja od nevalávnosti njegovoga hištva. I eti so tak odlóčili, ka njegova ženitev je próti Božim zapóvedám.

(Dale.)